

KOREJSK A VOJNA

1950 - 1953

Ko so bili leta 1945 Japonci poraženi in so Korejo osvobodile zavezniške sile, je kazalo, da se bo zanjo pričelo novo obdobje neodvisnosti in narodnostne samostojnosti. Vendar je jaltski dogovor med ZDA in Sovjetsko zvezo predvideval, da bodo Korejo zasedli. To se je zgodilo 8. in 9. avgusta 1945. Vojna demarkacijska linija, ki je tekla po 38. vzporedniku, je oddelila severno, sovjetsko okupacijsko področje od južnega ameriškega. Severne pokrajine so imele razvito rudarstvo in industrijo, južna področja pa so bila večinoma usmerjena v kmetijstvo. Med obema velesilama so bila izrazita idelološko - politična nasprotja. Zaradi "hladne vojne" se je v Koreji ustalila razdelitev nekdanj enotne države v dve državi, ki sta se pod vplivom okupacijskih sil začeli hitro razvijati vsaka v svojo smer.

V Južni Koreji so 20. julija 1948 za predsednika države izvolili Singmana Rheeja, s tem se je izteklo obdobje ameriške vojaške uprave. 15. avgusta 1948 so razglasili Republiko Korejo, ki so jo Združeni narodi priznali 12. decembra 1948.

V Severni Koreji je Ljudska skupščina 8. septembra 1948 potrdilo socialistično ustavo in 12. septembra 1948 je ministrski predsednik Kim Il-sung razglasil Demokratično ljudsko republiko Korejo.

Korejska vojna se je začela v noči med 24. in 25. junijem 1950, ko so redne severnokorejske enote prekoračile 38. vzporednik in napadle glavno mesto Južne Koreje Seul. Čez noč se je Koreja spremenila v središče svetovne politike in v bojišče ideološke vojne. Prestrašena svetovna javnost se je spraševala, ali se bo "hladna vojna" sprevrgla v "vročo". Obe veliki sili sta merili svojo moč in preizkušali nova orožja. ZDA so pridobile OZN, tako da so z mednarodnimi silami skušale zaustaviti severnokorejski prodor na jug. To bi se jim tudi posrečilo, če se v spopad ne bi vmešala Kitajska z milijon prostovoljci, ki so se novembra 1950 vmešali v vojno na severnokorejski strani. Enote Združenih narodov, ki so že mislile, da je ofenzive konec, so se umaknile južno od Seula. Vrhovni poveljnik enot Združenih narodov, ameriški general MacArthur, je zaman zahteval bombardiranje kitajskih letalskih oporišč in uporabo atomskega orožja. Po številnih dvoletnih bitkah so se fronte ustalile severno od 38. vzporednika. Pogajanja so trajala 2. leti in 27. julija 1953 je bilo sklenjeno premirje. 38. vzporednik je res postal državna meja, saj državi nista sklenili mirovnega sporazuma na ženevski konferenci, ki je bila med 26. aprilom in 20. julijem 1954. Na severu je na oblasti ostal Kim Il-sung, čigar družinska oblast nad državo še do danes ni omajana, še vedno vlada socializem. Na jugu je diktatorski režim Sing Man Rheeja državo popeljal na pot hitrega gospodarskega razvoja ob pomoči ZDA in Japonske, čeprav so bili številni notranji nemiri.

Korejsko vojno sta velesili izkoristili za preizkušanje novih orožij. Največji novosti sta bili helikopter in reakcijsko letalo.

Korejska vojna ni ničesar spremenila, zahtevala pa je skoraj 2 000 000 življenj. Obe strani sta trdili, da imata prav. Ta spopad je prenesel težišče

merjenja moči med blokoma iz Evrope na območje jugovzhodne Azije in doživelo nadaljevanje v vietnamski vojni.

VIRI:

- **ZGODOVINA V SLIKAH, DZS, 1981**
- **Branimir Nešović, Janko Prunk, 20. STOLETJE, zgodovina za 8. razred osnovne šole, DZS, Ljubljana, 1996**
- **Ervin Dolenc, Aleš Gabrič, Marjan Rode, 20. STOLETJE, zgodovina za osmi razred, DZS, Ljubljana 1997**